

A szopornyica (distemper) a kutya és rokonai többnyire hevenyen lezajló, néha elhúzódó lázas betegsége, amely főleg a légutak és egyéb nyálkahártyák hurutos gyulladásában, és idegrendszeri, ritkábban bőrtünetekben jelentkezik.

A szopornyica vírusa (morbillivírus) iránt fogékonyak a ragadozók rendjének több családjához tartozó fajok, elsősorban a kutya és közvetlen rokonai, mosómedvék, menyétfélék, nagymacskák és tengeri emlősök. A vírus aránylag érzékeny a környezeti behatásokkal szemben, de váladékokba beszáradva több napig is élet- és fertőzőképes marad.

A betegség terjesztésében a fertőzött kutyáknak van a legnagyobb szerepe, mert rendszerint már a lappangási időszak alatt üríthetik a vírust orrváladékkal, vizelettel, bélsárral. A fertőzés közvetlen érintkezéssel, vagy takarmánnyal, ivóvízzel, egyéb fertőzött eszközökkel terjed. A városi környezet a sűrű érintkezési lehetőségek miatt, alapja lehet járványok lezajlásának. A vírus ugyan jobban terjed tavasztól ősziig, de télen nagyobb kártétellel mutatkozik a másodlagos szövődmények miatt. Az átvészelés védeltséget ad, de az átvészelt kutyák is újra fertőződhetnek, és többéves kutyák is megbetegedhetnek szopornyicában.

A betegség lappangási ideje 3-7 napra tehető. Leggyakrabban a betegség heveny alakjával találkozunk a praxisban, amelyre jellemző a kétfázisú lázgörbe. Az első csak néhány óráig tartó magas láz a vírus szervezetben történő szaporodásával esik egybe, majd 1-2 nap múlva újabb hőmérséklet-emelkedéssel egy időben a kutyák étvágytalanná válnak, kialakul a felső légutak hurutos gyulladása, és a kötőhártyagyulladás, a kutyák orrából és szeméből savós-nyálkás váladék szivárog, a kutyák szörtyögve lélegeznek.

Vemhes kutyák elvetélhetnek.

A felső légúti fertőzéshez gyakran társulnak baktériumos szövődmények, következményes tüdőgyulladás alakul ki. A kötőhártyagyulladásához társulhat szaruhártyagyulladás, amely a szaruhártya homályához, kifelégyesedéséhez vezethet.

Az emésztőcső nyálkahártyájának megbetegedése miatt hányás és hasmenés alakulhat ki, nem ritka a mandula- és torokgyulladás.

A bőr megbetegedése ritkán fordul elő, ilyenkor rendszerint a has alján, a combok belső felületén, külső hallójárat bőrén piros foltok, lencsényi hólyagok képződnek, amelyek váladéka pörkké szárad be. Elhúzódó (idült) esetekben a talppárnák és az orrtükrő bőrének megvastagodása (hyperkeratosisa) alakulhat ki, valamint a fogzománc fejlődési rendellenessége figyelhető meg.

A központi idegrendszer megbetegedése lehet enyhe lefolyású, amely általános tompultságban nyilvánulhat meg, súlyosabb esetben izomcsoportok rángógörccse, mozgászavarok és bénulások is kialakulhatnak. A vírus ugyanis az agyvelő fehér- és szürkeállományában lymphocytás ér körüli gyulladást, és az idegrostok lemeztelenedését (demyelinisatiót) okozhatja. A betegség későbbi szakaszában ezt a folyamatot immunrendszeri folyamatok is súlyosbíthatják. A szopornyica heveny tüneteiből kigyógyuló kutyáknál ezért idegrendszeri tünetek maradhatnak vissza, így szaglási zavarok, mozgásszervi zavarok, keresztgyengeség.

A beteg kutyák mintegy 1/3-a elpusztul, akár a leggondosabb gyógykezelés mellett is.

A betegség diagnózisát felállítani nem egyszerű. A tünetek felvetik a szopornyica gyanúját, de a korrekt diagnózis felállításához a vírus kimutatására van szükség.

A betegség gyógykezelése tüneti; lázcsillapító gyógyszerek, antibiotikumok a másodlagos fertőzések kezelésére, keringést támogató gyógyszerek adhatóak. Jó hatású a hiperimmunsavó (kész ellenanyagok) adása, amely a betegség legelején adva vezethet gyógyuláshoz.

Az elmondottak miatt a betegség megelőzésére kell fordítani a hangsúlyt. Ez megfelelő védőoltásokkal biztosítható, rendszerint a polivalens (kombinált) oltóanyagok tartalmazzák a megfelelő vakcinatörzset. Sajnos sok az olyan tévhit, hogy az idős kutyák vakcinázása felesleges, amennyiben kölyökkorban megfelelő védelmet kapott a kutya. A kölyökkutyák anyai védeltsége a fertőzés ellen 6-12. élethét között jár le. Ezért szükséges a 2-3 hónapos kölyökkutyák 2-3 hetes időközzel megismételt vakcinázása, amely egy évig tartó védeltséget biztosít, ez a kölyökkorban megszerzett védelem pedig az évente történő emlékeztető oltással tartóssá tehető.

